

laisissa maissa paljon sekä yleis-
ten lähtökohtien että erityisky-
symysten suhteen. Tästä huoli-
matta näyttöön perustuvaa käy-
töntöä on omaksuttu huonosti
sosiaalipalvelujen ja sosiaalityön
ammattillisissa käytännöissä. Il-
meisesti tarvitaan perusteellinen
kulttuurinen muutos, ammatil-
lista käytäntöä koskevan perus-
näkemysten ja toteuttamisen
uudenlaista ymmärtämistä.

Tämä edellyttää sosiaalipalve-
lujen työntekijöiden ja sosiaali-
työntekijöiden koulutuksen ra-
kentamista vahvemmin näyt-
töön perustuvan käytännön pe-
riaatteiden mukaiseksi. Ensias-
keleena tarvitaan ammatillisia
käytäntöjä koskevan ajatteluta-
van muuntamista näyttöön pe-
rustuvan käytännön mukaisek-
si. Työntekijöiden tulee olla tie-

toisia toimenpiteiden perustana
olevasta tiedosta ja pystyä osoit-
tamaan, mihin heidän toimen-
piteensä perustuvat, erityisesti
tulee pystyä perustelevaan asi-
akkaalle, että toimenpiteet pe-
rustuvat parhaaseen saatavilla
olevaan tietoon. Toimenpiteitä
koskevat päätökset tulee perus-
taa parhaaseen saatavilla olevaan
tutkimustietoon toimenpitei-
den vaikuttavuudesta asiakkaan
tilanteesta. Tutkimustieto tu-
lee integroida työntekijän asian-
tuntemukseen ja asiakkaan nä-
kemyksiin sekä sosiaalialan ar-
voihin ja etiikkaan. Työpaikoilla
tulee luoda työntekijöille edelly-
tykset seurata parasta ajantasais-
ta tietoa toimenpiteiden vaikut-
tavuudesta ja hyödyntää tätä asi-
akkaan kanssa työskentelyssä.

Korteniemen ja Borgin kat-

saus on ensimmäinen laajempi
suomeksi ilmestynyt, erityises-
ti angloamerikkalaiseen kirjal-
lisuuteen perustuva esitys näyt-
töön perustuvan käytännön läh-
tökohdista. Julkaisu on merkit-
tävä kansainvälisen näyttöön
perustuvaa käytäntöä koskevan
keskustelun tunnetuksi tekijä-
nä. Kirjoittajat ovat mahdut-
taneet suhteellisen pieneen si-
vumäärään kattavasti näyttöön
perustuvan käytännön keskei-
siä teemoja. Julkaisussa käsi-
tellään monipuolisesti erilai-
sia näyttöön perustuvaa käytän-
töä koskevia näkemyksiä ja tuo-
daan perustellusti esille kirjoitta-
jien omaa näytön moninaisuut-
ta korostavaa näkemystä. Julkai-
su antaa hyvän lähtökohdan tar-
kemmalle näyttöön perustuvaan
käytäntöön perehtymiselle.

Mihin yhteiskuntaluokkaan sinä kuulut?

TUULA-MARIA AHONEN

Miksi on niin hankala analysoi-
da yhteiskuntaa, tai itseään, suh-
teessa yhteiskuntaluokkiin? Yk-
si syy on se, että luokka-ana-
lyysi menetti Suomessa kaiken
viihätysvoimansa kommuni-
min kaaduttua, kirjan toimitta-
jat kirjoittavat. 19 tunnettua ja
vähemmän tunnettua henkilöä
pohtii kirjassa yhteiskuntaluok-
kien syvällisen koskettavaa kysy-
mistä.

Empiirinen yhteiskuntatut-
kimus käyttää luokkaa analyyt-
tisenä työkaluna. Toimittajien
mukaan luokka korreloi selväs-
ti erilaisten käyttäytymismalli-
en kanssa. Vain sukupuoli voi
kilpailla luokan kanssa selitys-

kyvyssä. Käytännössä luokka
on melko kömpelö työkalu: se
määritellään koulutustason, jos-
kus myös tulojen mukaan. Mut-
ta jo näin karkealla tasolla mitä
erilaisimmat käyttäytymismal-
lit osoittautuvat luokkasidon-
naisiksi.

Enää eivät todellakaan ”kaik-
ki” Suomessa osallistu luokka-
retkeen ylöspäin. Sen sijaan on
nähtävissä epävarmuutta, nopeita
putoamisia ja nousuja. Kou-
lutus oli aiemmin sosiaalisen
nousun moottori, nykyään toh-
torin arvokaan ei enää takaa työ-
paikkaa.

Kiinnostava pohdintaa kir-
jassa löytyy paljon, mutta voin

Silja Hiidenheimo,
Fredrik Lång, Tapani Ritamäki,
Anna Rotkirch (toim.)
Me muut. Kirjoituksia
yhteiskuntaluokista
Teos, 2009

nostaa esille vain muutaman kir-
joittajan.

Sauli Niinistö arvioi myös
epävarmuudessa elävien luokan
kasvavan. Toinen kasvava ryhmä
Niinistön mukaan ovat omaa
tietään kulkevat: taiteilijat, ur-
heilijat, keksijät, erakot, omasta
halustaan epävarmuudessa elä-
vät, ääriesimerkinä Big Brot-
her -esiintyjät.

”Voisiko suhtautuminen yh-

teisiin ongelmiin olla tekijä, joka jakaa ihmisiä uusiin ryhmiin akselilla välittävät–piittaamattomat?” Niinistö ehdottaa uutta luokittelua.

Kirjassa tarkastellaan Suomen yhteiskuntaluokkia myös kahden perinteisen kieliryhmittymän näkökulmasta. Suomenruotsalaisten yllä loistaa symbolinen ja sosiaalinen aurinko: heillä on rikkaita perinteitä, pitkä elämä, terveelliset elämäntavat, yhteiskuntakuuluvuutta suvun kesken.

Kjell Westö on kuitenkin toisinajattelija: ”Yksi monista meitä Helsingissä asuvia suomenruotsalaisia koskevia koskevista myyteistä on, että olemme sosiaalisesti hyvin kompetentteja ja sulavia. Minun mielestäni me olemme toisinaan meluisia ja joskus meiltä puuttuu sosiaalista herkkyyttä. Tapaan joskus ihmisiä, jotka inhoten muistelevat miten ylimielinen olin nuorena. Valitettavasti uskon heidän muistavan aivan oikein.

Olen aina epäillyt, että me suomenruotsalaiset, jotka niin mielellämme kiellämme luokkakäsitteen merkityksen, olemme salaa luokkakäsityksen riivaamia. Hyvä että olemme alkaneet puhua tästä.”

Husein Muhammedin perhe pakeni Irakista, kun Husein oli seitsemänvuotias. Vuonna 1994 päädyimme kaikkien aikojen ensimmäisinä kurdeina Lappiin lumen ja laman keskelle, Muhammed kertoo. Suomalainen koulu ja yliopisto näyttäytyivät Muhammedille vielä tasa-arvoisina. Mutta kun alkoi työkokeusten hankkiminen oikeustieteen ylioppilaana, Muhammed siirtyi syrjittyjen luokkaan.

”Sukulaisten ja tuttavien suosiminen näkyy erityisen räikeästi omalla alallani tuomioistuinten harjoittelupaikkojen jaossa, vaikka oikeuden ja oikeudenmukaisuuden valvojina tuomareiden tulisi olla kaikkein vähiten korruptoituneita. Hyvä veli -järjestelmä estää aidosti monien pätevien valitsemisen, koska kaikista työpaikoista ei edes ilmoiteta avoimesti”, Muhammed kertoo.

Hän pelkää, että länsimaihin syntyy uusi etninen alaluokka, kun maahanmuuttajat eivät saa koulutustaan vastaavaa työtä.

Leo Löthman näkee luokkayhteiskunnan laajempuna kysymyksenä kuin vain tässä ja nyt, meillä.

Yhteiskuntia voi kutsua primitivistisiksi, fundamentalistisiksi, fasistisiksi, kommunistisiksi, kapitalistisiksi ja miksi vain, mutta kun ne löytävät muotonsa, huomaamme Löthmanin mukaan pian tuttuja piirteitä niiden sopimuksissa ja miehityksissä. Samanlaisia ihmistyyppisiä ryhmittellään samanlaisin tavoin kaikkialla vallan patojen äärellä. Niiden patojen ympärillä tuo ikuihin peli on nähtävissä kaikkein selvimmän. Harvat ovat Löthmanin kuvanneet kilpailua yhtä ytimekkäästi kuin Lewis Carroll vuonna 1879 teoksessaan ”Liisa ihmemaassa”:

”Kun hyvissä asemissa olevat ihmiset, joilla on kaikkea, pyhitävät elämänsä sille, että hankkivat lisää – silloin Punainen kuningatar hymyilee. Kun he kriisiaikoina nostavat jättimäisiä johtokuntapalkkioita, ottavat mahtavia osinkoja ja antavat yritysten maksaa erorahat, bonukset ja autot, he saavat tehdä sen, koska kilpailu vaatii siitä. Niin tapahtuu kaikkialla ja meidän täytyy pysyä kehityksen perässä. Mielenkiintoista on se, että me yksilöinä todellakin annamme tällaisen houkutella itseämme”

Hyvinvoinnin klaavapuolella

SEPPO HELMINEN

”Itseoppineet ovat oppineita, muut ovat opetettuja.” Tämä Erno Paasilinnan lausahdus tuli mieleeni, kun luin Pesosen esikoista ja sen kritiikkejä. Nykyisin esikoiset tuntuvat raken-

tuvan vain ja ainoastaan ennen kirjoitetulle kirjallisuudelle, sen teorialle ja kieliopille. Pesonen on siksi outo lintu. Hän on niin sanotusti ulkokirjallinen.

Se on kritiikissä kyllä mainit-

Raimo Pesonen
Erityisosaaaja
Siltala, 2009

tu, mutta painottaen musiikki-alaa, rumpaliutta. Kirjan kan-